

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ὕπ' Ἄρ. 711 τῆς 28ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1969

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

Ὁ περί τῶν Διεθνῶν Συμφῶνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικά καὶ Πολιτιστικά Δικαιώματα καὶ Ἀστικά καὶ Πολιτικά Δικαιώματα) (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1969 ἐκδίδεται διὰ δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας συμφῶνως τῷ Ἄρθρῳ 52 τοῦ Συντάγματος.

Ἀριθμὸς 14 τοῦ 1969

ΝΟΜΟΣ ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΤΗΣ 16ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966 ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΠΕΡΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΤΗΣ 16ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

1. Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περί τῶν Διεθνῶν Συμφῶνων (Οἰκονομικά, Κοινωνικά καὶ Πολιτιστικά Δικαιώματα καὶ Ἀστικά καὶ Πολιτικά Δικαιώματα) (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1969. Συνοπτικός τίτλος.

2. Ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ, ἐκτὸς ἐάν ἐκ τοῦ κειμένου προκύπητῃ Ἑρμηνεία.
διάφορος ἔννοια—

«Σύμφωνα» σημαίνει τὸ Διεθνὲς Σύμφωνον περί Οἰκονομικῶν, Κοινωνικῶν καὶ Πολιτιστικῶν Δικαιωμάτων, ὅπερ υἱοθετήθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν κατὰ τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1966 καὶ τὸ Διεθνὲς Σύμφωνον περί Ἀστικῶν καὶ Πολιτικῶν Δικαιωμάτων, ὅπερ υἱοθετήθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

3. Τὰ Σύμφωνα, τῶν ὁποίων τὸ κείμενον ἐκτίθεται εἰς τὸν Πίνακα τοῦ παρόντος Νόμου, καὶ τὰ ὁποία ἡ Δημοκρατία ὑπέγραψε, δυνάμει Κύρωσις Συμφώνου Πίναξ.
Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' Ἀριθμὸν 6358 καὶ ἡμερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1967, διὰ τοῦ παρόντος Νόμου κυροῦνται.

ΠΙΝΑΞ

("Άρθρον 3)

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΦΩΝΟΝ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τά Συμβαλλόμενα Κράτη,

Φρονοῦντα ὅτι, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς διακηρυχθείσας ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτῃ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἀναγνώρισις τῆς ἐγγενοῦς ἀξιοπρεπείας καὶ τῶν ἴσων καὶ ἀναπαλλοτριῶτων δικαιωμάτων ἀπάντων τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, συνιστᾷ τὸ θεμέλιον τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης ἐν τῷ κόσμῳ,

Ἀναγνωρίζοντα ὅτι τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς ἐγγενοῦς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου,

Ἀναγνωρίζοντα ὅτι, συμφώνως τῇ Οἰκουμενικῇ Διακηρύξει τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, τὸ ἰδεῶδες τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ χαίρωσιν ἐλευθερίας, μακρὰν τοῦ φόβου καὶ τῆς στερήσεως, δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον ἐφ' ὅσον ἤθελον δημιουργηθῇ προϋποθέσεις, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος νὰ δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ οικονομικά, κοινωνικά καὶ πολιτιστικά αὐτοῦ δικαιώματα, πρὸς τούτοις δὲ τὰ ἀστικά καὶ τὰ πολιτικά τοιαῦτα,

Λαθόντα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑποχρέωσιν τῶν Κρατῶν, δυνάμει τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὅπως προάγωσι τὸν παγκόσμιον σεβασμὸν διὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ ἐλευθερίας καὶ διαφυλάττωσι ταῦτα.

Κατανοοῦντα ὅτι τὸ ἄτομον, ὑπέχον καθήκοντα ἔναντι τῶν λοιπῶν ἀτόμων ὡς καὶ ἔναντι τῆς κοινότητος εἰς ἣν τοῦτο ἀνήκει, φέρει πρὸς τούτοις τὴν εὐθύνην ὅπως ἀγωνισθῇ διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ διαφύλαξιν τῶν ἀναγνωριζομένων ἐν τῷ παρόντι Συμφώνῳ δικαιωμάτων.

Συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων :

ΜΕΡΟΣ I

"Άρθρον 1

1. Ἄπαντες οἱ λαοὶ κέκτηνται τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως. Δυνάμει τοῦ δικαιώματος τούτου θέλουν ἀποφασίζει ἐλευθέρως ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ των καθεστώτος καὶ ἐλευθέρως ἐπιδιώκουσι τὴν οικονομικὴν, κοινωνικὴν καὶ πολιτιστικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν.

2. Ἄπαντες οἱ λαοὶ δύναται, διὰ τοὺς ἰδίους αὐτῶν σκοποὺς, νὰ διαθέτωσιν ἐλευθέρως τὸν φυσικὸν αὐτῶν πλοῦτον καὶ πόρους, οὐδὲλως ἐν τούτοις ἐπηρεαζομένων τῶν ὑποχρεώσεων των, αἵτινες ἤθελον προκύπτει ἐκ τῆς διεθνοῦς οικονομικῆς συνεργασίας, τῆς ἐδραζομένης ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀμοιβαίου ὀφέλους καὶ τοῦ διεθνοῦς δικαίου. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ στερηθῇ οἰοσδήποτε λαὸς ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ μέσων συντηρήσεως.

3. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη, περιλαμβανομένων καὶ τῶν Κρατῶν τῶν ἐχόντων τὴν εὐθύνην διοικήσεως μὴ Αὐτοκυβερνωμένων Ἐδαφῶν καὶ τῶν ὑπὸ Κηδεμονίαν τελούντων τοιούτων, θέλουν προαγάγει τὴν πραγμάτωσιν τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως, καὶ σεβασθῶσι τὸ ὡς εἴρηται δικαίωμα, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

ΜΕΡΟΣ II

"Άρθρον 2

1. Ἐκαστον Συμβαλλόμενον Κράτος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως λάβῃ μέτρα κατ' ἴδιαν καὶ μέσῳ διεθνοῦς βοηθείας καὶ συνεργασίας, εἰδικώτερον οικονομικῆς καὶ τεχνικῆς, καὶ καθ' ἣν ἕκτασιν ἤθελον, κατ' ἀνώτατον ὄριον, ἐπιτρέψει οἱ διαθέσιμοι αὐτῷ πόροι, διὰ τὴν προοδευτικὴν ἐπίτευξιν τῆς πλήρους

πραγματώσεως τῶν ἀνεγνωρισμένων ἐν τῷ παρόντι Συμφώνῳ δικαιωμάτων, διὰ παντός προσήκοντος μέσου, εἰδικώτερον δὲ διὰ τῆς λήψεως νομοθετικῶν ἐπὶ τούτῳ μέτρων.

2. Γὰ Συμβαλλόμενα Κράτη ἀναλαμβάνουν ὅπως ἐγγυηθῶσιν ὅτι, τὰ ἐν τῷ παρόντι Συμφώνῳ ἐξαγγελλλόμενα δικαιώματα θέλουν ἐνασκῶνται ἀνευ οἰασ-
δῆποτε δυσμενοῦς διακρίσεως καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν φυλὴν, τὸ χρῶμα, τὸ
φύλον, τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν, τὰς πολιτικές ἢ ἐτέρας πεποιθήσεις, τὴν
ἐθνικὴν ἢ κοινωνικὴν προέλευσιν, τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν, τὴν γέννησιν
ἢ οἰανδήποτε ἐτέραν κατάστασιν.

3. Αἱ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χῶραί, λαμβανομένων δεόντως ὑπ' ὄψιν τῶν ἀνθρωπίνων
δικαιωμάτων καὶ τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν οἰκονομίας, δύνανται νὰ καθορίσωσι τὴν
ἔκτασιν, καθ' ἣν θὰ ἠγγυῶντο τὰ ἐν τῷ παρόντι Συμφώνῳ ἀναγνωριζόμενα εἰς
μὴ ὑπὲρ τὸν νόμον δικαιώματα.

Ἄρθρον 3

Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη ἀναλαμβάνουν ὅπως διασφαλίσωσιν ἴσα δικαιώ-
ματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐν τῷ
παρόντι Συμφώνῳ ἐκτιθεμένων οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν δι-
καιωμάτων.

Ἄρθρον 4

Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη ἀναγνωρίζουν ὅτι, ἐν τῇ ἀπολαύσει τῶν δικαιο-
μάτων τῶν προνοουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους συνωδᾷ τῷ παρόντι Συμφώνῳ, τὸ
Κράτος δύνανται νὰ ὑπαγάγη τὰ τοιαῦτα δικαιώματα μόνον εἰς τοὺς καθοριζο-
μένους ὑπὸ τοῦ νόμου περιορισμούς, μόνον καθ' ἣν ἔκτασιν τοιοῦτον τι ἤθελε
συνάδει πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἐν λόγῳ δικαιωμάτων καὶ μόνον ἐπὶ τῷ τέλει προα-
γωγῆς τῆς γενικῆς εὐημερίας ἐν μιᾷ δημοκρατικῇ κοινωνίᾳ.

Ἄρθρον 5

1. Οὐδεμίᾳ διάταξις τοῦ παρόντος Συμφώνου δύνανται νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς ἐπα-
γομένη τὸ δικαίωμα εἰς ἓν Κράτος, μίαν ὁμάδα ἢ ἐν πρόσωπον, ὅπως ἐπιδοθῆ
εἰς δραστηριότητα ἢ ἐκτελέσει πράξεις, σκοπούσας εἰς τὴν κατάλυσιν οἰοῦδήποτε
τῶν δικαιωμάτων ἢ ἐλευθεριῶν, τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγνωριζομένων, ἢ εἰς τὴν ὑπο-
βολὴν αὐτῶν εἰς περιορισμούς, εἰς ἔκτασιν μείζονα τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ
παρόντι Συμφώνῳ.

2. Οὐδεμίᾳ ἀπαγόρευσις ἢ ἀπόκλισις ἐξ οἰοῦδήποτε τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρω-
πίνων δικαιωμάτων, τῶν ἀναγνωριζομένων ἢ ὑφισταμένων ἐν οἰανδήποτε χῶρα
δυνάμει τοῦ νόμου, τῶν συμβάσεων, κανονισμῶν ἢ τοῦ ἔθιμου, θέλει ἐπιτραπῆ,
ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ παρὸν Σύμφωνον δὲν ἀναγνωρίζει τὸ τοιοῦτο δικαίωμα
ἢ ὅτι ἀναγνωρίζει τοῦτο εἰς ἡσσονα ἔκτασιν.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Ἄρθρον 6

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα πρὸς ἐργασίαν ὅπερ
διαλαμβάνει τὸ δικαίωμα παντός προσώπου ὅπως τῷ παρέχεται ἢ δυνατότης
νὰ κερδίξῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐξ ἐργασίας ἐλευθέρως ἐπιλεγομένης, θέλουν δὲ
λάβει τὰ ἀναγκαῖα, πρὸς διασφάλισιν τοῦ ὡς εἴρηται δικαιώματος, μέτρα.

2. Τὰ ληφθῆσόμενα ὑπὸ τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν μέτρα, πρὸς πλήρη
πραγματώσιν τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος, δεόν ὅπως περιλαμβάνωσι τεχνικὸν καὶ
ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν καὶ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα, συστήματα
καὶ τεχνικὴν πρὸς ἐπίτευξιν σταθερᾶς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτιστικῆς
ἀναπτύξεως καὶ πλήρους καὶ παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως, ὑπὸ ὄρους διασφα-
λίζοντα τὰς θεμελιώδεις πολιτικές καὶ οἰκονομικὰς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου.

"Άρθρον 7

Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα παντός προσώπου ὅπως ἀπολαύη δικαίων καὶ εὐνοϊκῶν ὄρων ἐργασίας, διασφαλίζόντων εἰδικώτερον—

- (α) ἀντιμισθίαν, παρέχουσαν εἰς ἀπαντας τοὺς ἐργαζομένους κατ' ἐλάχιστον ὄριον :
 - (i) δίκαιον μισθὸν καὶ ἴσας ἀποδοχὰς δι' ἐργασίαν ἴσης ἀξίας, ἄνευ διακρίσεως οἰασδήποτέ φύσεως, διασφαλιζομένων εἰδικώτερον εἰς τὰς γυναίκας ὄρων ἐργασίας οὐχὶ κατώτερων τῶν ὄρων ἐργασίας, ὧν ἀπολαύουσιν οἱ ἄνδρες, ἴδια δὲ ἴσων ἀποδοχῶν δι' ἴσην ἐργασίαν· καὶ
 - (ii) εὐπρεπῆ διαθίωσιν δι' ἑαυτοὺς καὶ τὰς οἰκογενεῖας τῶν, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ παρόντος Συμφώνου·
- (β) ἀσφαλεῖς καὶ ὑγιεινοὺς ὄρους ἐργασίας·
- (γ) ἴσην δυνατότητα προαγωγῆς εἰς τὴν προσήκουσαν ἀνωτέραν θέσιν, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ἐτέρων προϋποθέσεων, πλὴν τῶν τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἱκανότητος·
- (δ) ἀνάπαυσιν, ὥρας σχολῆς καὶ εὐλογον περιορισμὸν τῶν ὥρῶν ἐργασίας, ὡς καὶ περιοδικὰς διακοπὰς μετ' ἀποδοχῶν, ὡς καὶ ἀντιμισθίαν διὰ τὰς δημοσίας ἀργίας.

"Άρθρον 8

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη ἀναλαμβάνουν ὅπως διασφαλίσωσι :

- (α) τὸ δικαίωμα παντός προσώπου ὅπως προβῆ εἰς τὴν σύστασιν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων καὶ μετέχῃ εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν ὀργανώσιν τῆς προτιμήσεώς του, τηρουμένων μόνον τῶν Κανονισμῶν τῆς οἰκείας ὀργανώσεως, πρὸς προαγωγὴν καὶ πρόαψιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν αὐτοῦ συμφερόντων. Οὐδεὶς περιορισμὸς θέλει τεθῆ ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος, πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων τοιούτων, οἵτινες εἶναι ἀναγκαῖοι ἐν μίᾳ δημοκρατικῇ κοινῶνίᾳ, ἐν τῷ συμφέροντι τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἢ δημοσίας τάξεως ἢ διὰ τὴν πρόαψιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν ἐτέρων προσώπων·
- (β) τὸ δικαίωμα τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ὅπως ἰδρύωσιν ἐθνικὰς ὁμοσπονδίας ἢ συνομοσπονδίας καὶ τὸ δικαίωμα τῶν τελευταίων ὅπως συνιστῶσιν ἢ μετέχωσι διεθνῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων·
- (γ) τὸ δικαίωμα τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ὅπως λειτουργῶσιν ἐλευθέρως, μὴ ὑποκείμεναι εἰς περιορισμοὺς ἐτέρους, πλὴν τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τοιούτων, οἵτινες εἶναι ἀναγκαῖοι ἐν μίᾳ δημοκρατικῇ κοινῶνίᾳ, ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἐθνικῆς ἀσφαλείας ἢ δημοσίας τάξεως ἢ διὰ τὴν πρόαψιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν ἐτέρων προσώπων·
- (δ) τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπεργεῖν, νοουμένου ὅτι τοῦτο ἐνασκέται συμφώνως πρὸς τοὺς κρατοῦντας ἐν τῇ προκειμένη χώρᾳ νόμους.

2. Τὸ παρὸν ἄρθρον οὐδὲν παρεμποδίζει τὴν ἐπιβολὴν νομίμων περιορισμῶν ἐπὶ τῆς ἐνασκήσεως τῶν δικαιωμάτων τούτων ὑπὸ μελῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἢ τῆς ἀστυνομίας ἢ τῶν διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους.

3. Οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διαλαμβανομένων ἐξουσιοδοτεῖ τὰ Κράτη Μέρη τῆς Διεθνούς Συμβάσεως Ἐργασίας τοῦ 1948 περὶ τῆς Ἐλευθερίας τοῦ Συνεταιριζέσθαι καὶ τῆς Προστασίας τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ὄργανοῦσθαι, ὅπως λάβωσι νομοθετικὰ μέτρα, ἅτινα ἤθελον ἐπηρεάσει δυσμενῶς, ἢ ὅπως ἐφαρμόσωσι τὸν νόμον κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς, τὰς προνοουμένας ἐν τῇ εἰρημένῃ Συμβάσει ἐγγυήσεις.

"Άρθρον 9

Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα παντός προσώπου εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν, περιλαμβανομένης καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείως.

Άρθρον 10

1α Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι

1. Θα ΐδει νά παρασχεθῆ ἡ εὐρυτέρα δυνατὴ προστασία καὶ ἐνίσχυσις εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἣτις εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ θεμελιώδης συγκεκριμένη μονάς τῆς κοινωνίας, ἰδίᾳ διὰ τὴν καθίδρυσιν αὐτῆς καὶ ἐν ὧσιν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐκπαίδευσιν ἐξηρημένων τέκνων. Ἡ εἰς γάμον κοινωνία δέον ὅπως ἐδράζηται ἐπὶ τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως τῶν εἰς γάμον συνερχομένων.

2. Εἰδικὴ προστασία θα ΐδει νά παρασχεθῆ εἰς μητέρας κατὰ τὴν διάρκειαν εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν. Διαρκούντος τοῦ εἰρημένου διαστήματος εἰς τὰς ἐργαζομένας μητέρας θα ΐδει νά παρέχεται ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν ἢ ἄδεια μετ' ἐπαρκῶν ὀφελῶν κοινωνικῆς ἀσφαλείας.

3. Θα ΐδει νά ληθῶσιν εἰδικὰ μέτρα προστασίας καὶ συνδρομῆς ἀπάντων τῶν παιδιῶν καὶ νεαρῶν προσώπων, ἄνευ οἰασδήποτε δυσμενοῦς διακρίσεως λόγῳ καταγωγῆς ἢ ἐτέρων προϋποθέσεων. Τὰ παιδιὰ καὶ τὰ νεαρὰ πρόσωπα θα ΐδει νά προστατευθῶσιν ἐκ πάσης οικονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐκμεταλλεύσεως. Πᾶσα ἀπασχόλησις τῶν εἰς ἐργασίας ἐπιβλαβεῖς διὰ τὰ ἦθη ἢ ὑγείαν τῶν ἢ ἐπαγομένης κίνδυνον εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἢ ἐνδεχομένης νά παρακωλύσῃ τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν τῶν θα ΐδει νά λογιζέται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς πράξις ἀξιόποινος. Τὰ Κράτη θα ΐδει πρὸς τούτοις νά καθορίσωσιν ὄρια ἡλικίας κάτω τῶν ὁποίων οἰασδήποτε ἔμμισθος ἀπασχόλησις παιδιοῦ θα ἀπηγορεύετο καὶ θα ἐλογίζετο ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς πράξις ἀξιόποινος.

"Άρθρον 11

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα παντὸς προσώπου εἰς ἐν ἀνάλογον ἐπίπεδον διαβιώσεως, δι' ἑαυτὸ καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ δι' εἰς ἐπαρκῆ εἶδη διατροφῆς, ἱματισμὸν καὶ στέγασιν καὶ εἰς τὴν συνεχῆ βελτίωσιν τῶν ὄρων διαβιώσεως. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη θέλουν λάβει τὰ προσήκοντα μέτρα ἵνα ἰδῶσι πραγματοποιούμενον τὸ ἐν λόγῳ δικαίωμα, αναγνωρίζοντα πρὸς τοῦτο τὴν οὐσιώδη σημασίαν τῆς ἐδραζομένης ἐπὶ τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως διεθνοῦς συνεργασίας.

2. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη, αναγνωρίζοντα τὸ θεμελιώδες δικαίωμα παντὸς προσώπου ὅπως μὴ ἐπαπειλῆται ὑπὸ τῆς πείνης :

- (α) θέλουν λάβει, κατ' ἰδίαν καὶ διὰ διεθνοῦς συνεργασίας, τὰ μέτρα, περιλαμβανομένων καὶ εἰδικῶν προγραμμάτων, ἅτινα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς βελτίωσιν τῶν μεθόδων παραγωγῆς, συντηρήσεως καὶ διανομῆς τροφίμων, διὰ τῆς πλήρους χρησιμοποίησεως τῶν τεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων, διὰ τῆς διανομῆς πληροφοριῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς διεπούσας τὴν διατροφὴν ἀρχάς, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἢ ἀναμορφώσεως τῶν ἀγροτικῶν συστημάτων, κατὰ τρόπον τείνοντα εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς πλέον τελεσφόρου ἀναπτύξεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν φυσικῶν πόρων καὶ
- (β) θέλουν λάβει ὑπ' ὄψιν τὰ προβλήματα τόσοσιν τῶν εἰσαγουσῶν ὅσον καὶ τῶν ἐξαγουσῶν εἶδη διατροφῆς χωρῶν, διασφαλιζομένης οὕτω δικαίας κατανομῆς τῶν παγκοσμίων ἀποθεμάτων εἰδῶν διατροφῆς, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἐμφανιζομένας ἀνάγκας.

"Άρθρον 12

1. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα παντὸς προσώπου ὅπως χαίρη, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, ἄκρας σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ὑγείας.

2. Ἴνα ἰδῶσι πλήρως πραγματοποιούμενον τὸ ἐν λόγῳ δικαίωμα, τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη θέλουν λάβει μέτρα, διαλαμβάνοντα ἐν ἄλλοις μέτρα ἀναγκαῖα :

- (α) διὰ τὴν μείωσιν τοῦ ποσοστοῦ γεννήσεως θνησιγενῶν παιδιῶν καὶ τῆς βρεφικῆς θνησιμότητος ὡς καὶ διὰ τὴν ὑγιεινὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ